

MOVAR IKS
Tykkemyr 2
1597 MOSS

Saksbehandler, innvalgstelefon
Mabel Katrine Trovum, 22003589

Informasjonsbrev om tilstanden i Oslofjorden og påvirkning fra avløpssektoren

Ny utredning viser at flere områder av Oslofjorden har for stor tilførsel av nitrogen. Tilførslene kommer hovedsakelig fra jordbruk og avløp i Norge, og i mindre grad med kyststrømmen som tidligere antatt. Rensing av nitrogen ved avløpsrenseanleggene er et av tiltakene som kan gjennomføres for å bedre situasjonen i Oslofjorden.

Statsforvalteren sender ut dette brevet som en orientering til de interkommunale selskapene (IKSene) i Oslo og Viken. Vi ber samtidig IKSer med biogassanlegg om å redegjøre for tilførsler av nitrogen til avløpsrenseanlegget fra behandling av avløpsslam ved biogassanlegg senest innen 22.11.2021.

Bakgrunn

I forbindelse med arbeidet med en helhetlig plan for Oslofjorden bestilte Miljødirektoratet, våren 2020, en utredning fra NIVA og Havforskningsinstituttet for å vurdere om det er behov for å redusere tilførslene av nitrogen til Ytre Oslofjord for ulike fjordavsnitt.

Rapporten fra utredningen er nå ferdig og ble publisert 17.06.2021 på Miljødirektoratets hjemmesider: <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2021/juni-2021/vi-slipper-utaltfor-myenitrogeniytre-oslofjord/>

Rapporten er tilgjengelig i nyhetssaken over eller direkte her: <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2021/juni-2021/utredning-av-behovet-for-a-reducere-tilforslene-av-nitrogen-til-ytre-oslofjord/>

Resultater fra utredningen

Nitrogentilførselene til Ytre Oslofjord er blitt femdoblet siden førindustriell tid, og siden starten av 90-tallet har tilførsel av totalt nitrogen til Ytre Oslofjord fra rensed avløpsvann økt med omtrent 24 % og fra jordbruket har avrenningen økt med omtrent 19 %.

Negative miljøeffekter i en rekke områder av fjorden (Frierfjorden, Larviksfjorden, Vestfjorden i Tønsberg, Drammensfjorden, Breiangen Vest, Hvaler utenfor Glommas hovedløp, Hunnebu og Iddefjorden) er knyttet til svært høy tilførsel av nitrogen, og disse områdene har blitt betegnet som akutte eller alvorlige problemområder.

Rapporten peker på tydelige overgjødslingseffekter ved at mange områder med sukkertare og ålegress er blitt borte eller er sterkt redusert. Trådformede algematter, også kalt «lurv», vokser mellom og på annen vegetasjon. Partikler fra elvene legger seg oppå disse algemattene og forverrer situasjonen. Økte tilførsler av næringsstoffer fører til økt algeproduksjon i vannmassene. Når planter og dyr dør og faller ned på fjordbunnen råtner de, og forbruker oksygen. Lave oksygenivåer og områder uten liv har lenge vært kjent for innelukkede områder og terskelfjorder, men er nå i ferd med å skje også i åpne områder som i Breiangen sør for Hurumlandet. Dette er helt ny kunnskap og et meget alvorlig faresignal.

Hvis utviklingen fortsetter som i dag i de neste 20-30 årene, vil tilførsel av avløpsvann kunne utgjøre nesten en tredjedel av samlet tilførsel av biotilgjengelig nitrogen til Ytre Oslofjord. Nytteverdien av å innføre nitrogenrensing på avløpsrensianleggene sammen med tiltak som begrenser arealavrenning fra jordbruk og reduserer lekkasjer på ledningsnett, vil være betydelig, og slike omfattende tiltak er helt nødvendig for å bedre den økologiske tilstanden i fjorden. Rapporten konkluderer med at det må settes inn tiltak så raskt som mulig for å forsøke å snu den negative trenden.

Videre oppfølging – nitrogenrensing

Statsforvalteren har stort fokus på funnene i rapporten fra NIVA og Havforskningsinstituttet. Avløpsanleggenes¹ bidrag til nitrogentilførsel til fjorden er betydelig. For å bedre miljøtilstanden i Oslofjorden er det behov for å redusere tilførsel av nitrogen og annen forurensning fra blant annet avløp.

Det nye kunnskapsgrunnlaget vil være viktig ved vår behandling av søknader om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann og ved revisjon av tillatelser etter § 18 tredje ledd (10-årsregelen). Det vil være aktuelt å innføre nitrogenrensekra for flere av de kommunale avløpsrensianleggene. Vi forventer derfor at kommunene og IKSene har søkelys på nitrogenutslipp og redegjør for behovet for nitrogenrensing ved søknad om utslippstillatelse.

Statsforvalteren varsler at vi på selvstendig grunnlag vil vurdere behovet for nitrogenrensing i nyere tillatelser og kan varsle endringer av gjeldende tillatelser.

Nitrogen fra slambehandling ved biogassanlegg

Arbeid i forbindelse med oppfølging av helhetlig plan for Oslofjorden har vist at vann som er sentrifugert fra bioresten ved biogassanlegg ofte sendes tilbake til avløpsrensianlegget. Nitrogenet i den flytende bioresten har en veldig kraftig gjødslingseffekt og avløpsrensianlegg uten nitrogenrensetrinn kan ikke fjerne dette oppløste nitrogenet. Dette gir store tilførsler av nitrogen til fjorden.

Statsforvalteren ber derfor om at IKSer som har biogassanlegg, sender inn informasjon til Statsforvalteren om dette og hvor mye avløpsslam (våttvekt) disse har kapasitet til å behandle. Vi ber

¹ Med avløpsanlegg menes ethvert anlegg for håndtering av avløpsvann som består av en eller flere av følgende hovedkomponenter: avløpsnett, avløpsrensianlegg og utslippsanordning.

også om en redegjørelse for mengden nitrogen som tilføres avløpsrensaneanlegget som følge av slambehandlingen.

Vi ber om at den overnevnte informasjonen sedes til Statsforvalteren **senest innen 22.11.2021**.

Med hilsen

Gunhild Dalaker Tuseth
avdelingsdirektør
Klima- og miljøvernavdelingen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

NORSK VANN BA Vangsvegen 143 2321 HAMAR

Mottakerliste:

MOVAR IKS	Tykkemyr 2	1597	MOSS
VESTFJORDEN AVLØPSELSKAP (VEAS)	Bjerkåsholmen 125	3470	SLEMMESTAD
SØNDRE FOLLO RENSEANLEGG IKS	Hauerveien 175	1542	VESTBY
FREDRIKSTAD VANN AVLØP OG RENOVASJONSFORETAK	Postboks 1430	1602	FREDRIKSTAD
FREVAR KF			
NORDRE FOLLO RENSEANLEGG IKS	Høyungsletta 19	1407	VINTERBRO
MIDTRE ROMERIKE AVLØPSELSKAP IKS	Lystadveien 140	1920	SØRUMSAND
NEDRE ROMERIKE AVLØPSELSKAP IKS	Postboks 26	2011	STRØMMEN